

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 98.840 van 13 september 2001

A. 72.295/XIII-1750.

- In zake :
1. **de stad Péruwelz,**
 2. **de gemeente Bernissart,**
 3. **de Communauté de communes du Pays de Condé,**
 4. **de vereniging zonder winstoogmerk Le Péruwelzis de demain, Comité pour la Sauvegarde et l'Avenir de l'Environnement du Péruwelzis,** afgekort als SAEP,

die alle woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Gilbert DEMEZ, advocaat, en
Mr. Jacques SAMBON, advocaat,
Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoordigd door
zijn Regering.

Tussenkommende partij :

de Société wallonne des distributions d'eau,
afgekort als SWDE,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. François DAOUT, advocaat,
rue du Onze Novembre 9
7000 Bergen.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 29 november 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij de stad Péruwelz, de gemeente Bernissart, de Communauté de communes du Pays de Condé en de vereniging zonder winstoogmerk Le Péruwelzis de demain, Comité pour la Sauvegarde et l'Avenir de l'Environnement du Péruwelzis, afgekort als SAEP, de nietigverklaring vorderen "van de bouwvergunning die de SWDE op

1 oktober 1996 uitgereikt heeft aan de heer Marc DECONINCK, beheerder van de ERPE, met het oog op de uitvoering van boorwerken te Péruwelz (Wasmès-Audemetz-Briffœil), afdeling A, nr. 167 K, en te Antoing (Maubray), afdeling A, nr. 76 A (dossier nr. 3/57064/087/N1)";

Gezien het op 2 april 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de Société wallonne des distributions d'eau, afgekort als SWDE, vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikking van 28 april 1997 waarbij die tussenkomst wordt toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien de memorie van tussenkomst;

Gelet op het verslag van de heer NIKIS, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 30 juni 2000, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 23 januari 2001, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 22 februari 2001;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J. SAMBON, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, van Mr. G. VAN HOOREBEKE, loco Mr. Fr. MAUSSION en Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. G. VAN HOOREBEKE, loco Mr. Fr. DAOUT, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van de heer NIKIS, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

De bestreden handeling kadert in een ruim project voor de exploitatie van de waterlaag Péruwelz-Seneffe, de zogenaamde "Transhennuyère";

Dit project vindt zijn oorsprong in de overonttrekking van water, gedurende tientallen jaren, uit een nabijgelegen waterlaag, de zogenaamde "lens Pecq-Roubaix". Het massale pompen heeft geleid tot een aanzienlijke daling van het grondwaterpeil (40 meter in 50 jaar), waardoor de kwaliteit van het grondwater verslechterd is en het fenomeen van natuurlijke putten zich in versneld tempo heeft voorgedaan. De verarming van de lens Pecq-Roubaix heeft ernstige gevolgen : de waterlaag kan worden verontreinigd, op middellange termijn kan de bevoorrading van de bevolking in drinkwater in het gedrang komen, in de streek kunnen zich geen ondernemingen vestigen die grote waterverbruikers zijn, de natte gebieden aan de Schelde verdrogen, de waterlopen worden drooggelegd, er ontstaan karstverzakkingen die schade aan woningen veroorzaken.

Gelet op dit gegeven heeft het Waals Gewest besloten een einde te maken aan de overonttrekking van water uit de lens Pecq-Roubaix opdat het peil ervan opnieuw kan stijgen enerzijds, en te zoeken naar andere bronnen van bevoorrading in drinkwater en industrieel afvalwater anderzijds.

In dit verband heeft het Waals Gewest het plan goedgekeurd om een deel van de 14 miljoen m³ opgepompt water dat jaarlijks in de Schelde wordt geloosd door de groeven van het Doornikse terug te winnen en te benutten. Aangezien dit opgepompt water evenwel industrieel afvalwater blijkt te zijn, is het noodzakelijk gebleken het te verdunnen met het water dat gepompt wordt uit de waterlaag Péruwelz-Seneffe. Het project bestaat erin het opgepompte water van de groeven terug te winnen en te behandelen, waterwininstallaties aan te brengen in de waterlaag Péruwelz-Seneffe, het opgepompte grondwater aan een behandeling te onderwerpen om het ijzer eruit te halen, het behandelde opgepompte water te vermengen met het ontijzerde water en ten slotte dat vermengde water via een pijpleiding over te brengen naar de maatschappijen voor watervoorziening van Antoing, Doornik, Pecq en Saint-Léger. In de "overzichtsplannen van de bestaande en geplande installaties" worden de uit te voeren werken in detail uiteengezet, namelijk

het graven van drie winningsputten te Bertincroix, Péruwelz en Antoing, het graven van schouwputten, de bouw of het aanleggen van een station voor de behandeling van groeewater en van het ferromangaanhoudend grondwater te Gaurain-Ramecroix en van een station voor het chloreren van water te Cimescaut, alsmede het aanleggen van waterleidingen tussen de verschillende installaties, dit is over een afstand van ongeveer een vijftigtal kilometer.

Het geschil betreft het boren van twee winningsputten met een diepte van 120 meter en een minimumdiameter van 500 millimeter te Péruwelz (het gaat om de zogenaamde "P2"-put) en te Antoing (de "P3"-put). Dat alles is op het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz gelegen in een landbouwgebied. De opdrachtgever is het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Entreprise régionale de production et d'adduction d'eau (ERPE), waarvan de directeur-generaal, de heer Marc DECONINCK, de aanvraag voor de bestreden vergunning ondertekend heeft. De ontwerper van het project die belast is met de uitvoering van het werk is de SWDE.

De ERPE verkrijgt op 6 december 1995 de vergunning om "voor de duur van vijftien dagen (...), een waterwinningsinrichting in bedrijf te stellen op het perceel kadastraal bekend 76 A, sectie B Antoing, 3e afdeling (Maubray)" en, eveneens voor vijftien dagen, dezelfde waterwininstallatie "op het perceel kadastraal bekend 167 K, sectie A Péruwelz, 5e afdeling (Wasmès-Audemets-Briffœil)". In de ministeriële besluiten waarbij deze vergunningen worden verleend wordt gepreciseerd dat de waterwinningen behoren tot categorie A in de zin van artikel 3 van het besluit van 14 november 1991 betreffende de grondwaterwinningen, de waterwinnings-, de voorkomings- en de toezichtsgebieden en de kunstmatige aanvulling van de grondwaterlagen, dat ze bestaan uit "een buisvormige put met een diepte van 120 meter en een binnendiameter van ten minste 500 millimeter", "voorzien van een pomp met een nominaal debiet van 250 m³/h", dat "het totale debiet van opgepompt grondwater niet hoger mag zijn dan 250m³/uur en 6.000m³/dag" en dat deze vergunningen tot doel hebben dat er proeven worden uitgevoerd. De vergunningen worden voor de duur van negen maanden verlengd bij twee ministeriële besluiten van 13 maart 1996.

In het bijzonder bestek dat in november 1994 bekendgemaakt wordt voor de gunning van de opdracht voor de aanneming van de geplande werken wordt bepaald dat de werken betrekking hebben op het graven, de voorzieningen, de proefbemalingen en het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat. In dit bestek

wordt de aannemer belast met de uitvoering van de proefbemalingen en met het verrichten van de metingen gedurende tien dagen.

De ERPE dient op 22 februari 1996 een aanvraag in met het oog op de uitvoering van boorwerken te Péruwelz en Antoing. Tegelijkertijd worden andere vergunningsaanvragen ingediend, die betrekking hebben op het leggen van twee waterleidingen in de vorm van een grondduiker onder de Schelde te Bruyelle, de aanleg van een inspectieput en van een piëzometer te Doornik en de installatie van een ondergrondse waterleiding tussen Marquain en Ere. In dit verband wijst de directeur-generaal van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu er in een brief van 18 maart 1996 op dat de geplande bemalingen in de waterlaag Péruwelz-Seneffe het risico inhouden dat "de waterhuishouding in de natte gebieden van de entiteit gewijzigd wordt" en dat "eventueel schade wordt veroorzaakt aan de gebouwen die liggen binnen de gebieden met niet-geconsolideerd slib". Het directoraat-generaal stelt derhalve voor over te gaan tot proefboringen om de kenmerken van de waterlaag te bepalen en vervolgens de waterwinningsvergunningen aan te vragen "op basis van de analyse van deze resultaten". Aangezien voor het project evenwel subsidies van de Europese Gemeenschap worden verleend "in het kader van Doelstelling I", dienen de werken beëindigd te zijn tegen 1 januari 2000, zo niet gaat de Europese subsidie verloren". Om deze reden "moeten de studies en de werken samen uitgevoerd worden, wat verklaart dat de vergunningsaanvragen voor de technische werkzaamheden per perceel worden ingediend".

In een brief van 30 april 1996, die bevestigd wordt bij een brief van 27 juni 1996, betoogt de directeur-generaal van het directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Patrimonium dat "de vergunningsaanvragen voor de technische werkzaamheden afzonderlijk mogen worden ingediend. De milieu-effectrapporten dienen echter een inleidend algemeen hoofdstuk te bevatten waarin wordt aangegeven voor welke werken de vergunning aangevraagd is, ten opzichte van het geheel van de werken inzake de zogenaamde "Transhennuyère". In dit algemeen hoofdstuk dient bovendien de weerslag van alle werken betreffende de "Transhennuyère" te worden gepreciseerd, zoals wordt aangegeven in de rubrieken van het rapport.

De SWDE zendt op 17 juli 1997 aan de gemachtigde ambtenaar twee voorafgaande milieu-effectrapporten toe betreffende de P2-put en de P3-put, alsmede een reeks ontwerpen van alle geplande werken.

Wegens het gebrek aan nauwkeurigheid van de milieu-effectrapporten vraagt de gemachtigde ambtenaar op 23 juli 1996 aan de SWDE de volgende bijkomende inlichtingen :

- "een (op te stellen) algemeen hoofdstuk waarin wordt gepreciseerd voor welke werken de vergunning aangevraagd is, ten opzichte van het geheel van de werken inzake de zogenaamde 'Transhennuyère', en waarin 'de weerslag, in de zin van de rubrieken van het rapport, van alle werken betreffende de 'Transhennuyère'" worden vermeld;
- een "veel meer gedetailleerd (milieu-effectrapport), inzonderheid wat betreft de rubrieken 'weerslag op de fauna en de flora', 'wijziging van de waterhuishouding' en 'risico's van andere eventuele hinder'";
- resultaten van 'diepgaande hydrogeologische studies' die leiden tot een betere kennis van de plaatsen en 'van de middelen die moeten worden aangewend om water op te pompen zonder schade voor het leefmilieu'".

Het college van burgemeester en schepenen van Péruwelz brengt op 20 augustus 1996 een ongunstig voorafgaand advies uit over de vergunningsaanvraag. Dat van Antoing geeft op 5 september 1996 een gunstig advies. De SWDE bezorgt op 28 augustus 1996 aan de gemachtigde ambtenaar een aanvullend milieu-effectrapport, dat als bijlage een nota over de weerslag op het leefmilieu van het project betreffende de "Transhennuyère" bevat. De SWDE preciseert eveneens "dat de werken die in het kader van dit dossier uitgevoerd worden slechts een proeffase vormen die het mogelijk moet maken de productiecapaciteit van de werken, de invloed van het pompen op het leefmilieu en de kwaliteit van het geleverde water te bepalen. Slechts na afloop van deze proeffase en nadat de resultaten geïnterpreteerd zijn en in een mathematisch model geïntegreerd zijn, wordt eventueel een beslissing tot exploitatie in overweging genomen en worden een bouwvergunningsaanvraag en een definitieve aanvraag om een vergunning voor waterwinningen categorie B ingediend bij het Waals Gewest".

Het aanvullend milieu-effectrapport is opgesteld in dezelfde zin :

"Na het boren van elke put wordt een proefbemaling uitgevoerd, waarvoor Minister LUTGEN op 6 december 1996 een vergunning uitgereikt heeft.

(...)

De proefbemalingen worden beperkt tot 30 dagen per put en het totale debiet opgevangen grondwater mag niet hoger liggen dan 250m³/uur en 6000m³/dag. Het oppompen moet het mogelijk maken :

- de productiecapaciteit van de put,
- de invloed van het oppompen op het leefmilieu,
- de kwaliteit van het geleverde grondwater te bepalen.

De vergunning om de putten te exploiteren en het toegestane maximumdebiet hangen af van het resultaat en van de interpretatie van deze pompingen.

Slechts na afloop van de proefbemalingen, na de interpretatie van de resultaten en na de integratie ervan in een mathematisch model kan immers een vergunning voor de exploitatie van de put worden aangevraagd bij de dienst Grondwater van het Ministerie van het Waals Gewest. In deze vergunning, uitgereikt bij ministerieel besluit, worden alle exploitatievoorwaarden, zoals het toegestane maximumdebiet en het piëzometrisch niveau, vastgesteld".

In het aanvullend milieu-effectrapport wordt er voorts op gewezen dat "de P2-put en de P3-put geboord zijn op 15 meter van de inspectieputten S2 en S3 die in 1989 door de Belgische Geologische Dienst gemaakt zijn. In deze twee putten zijn proefbemalingen uitgevoerd (...). De uitvoering van de proefbemalingen in de inspectieputten S2 en S3 heeft geen enkele negatieve weerslag op het leefmilieu gehad. Deze proefboringen zullen dienen voor de follow-up van de proefbemalingen de P2- en P3-putten".

Het gunstige advies van de dienst Grondwater wordt op 25 september 1996 aan de gemachtigde ambtenaar medegedeeld. Volgens dit advies heeft de vergunningsaanvraag alleen betrekking op de fase van de proefbemalingen, die tot doel hebben :

- "- de kenmerken van de waterlaag te bepalen (de proefnemingen uit 1989 van de Belgische Geologische Dienst waren uitgevoerd in één enkele put en maken het niet mogelijk alle kenmerken te bepalen),
- de stalen te nemen met het oog op een scheikundig onderzoek opdat het werkschema kan worden bepaald en het behandelingsstation kan worden gedimensioneerd".

Op verzoek van de stad Péruwelz had het adviesbureau "Hydro - R&D" in februari 1996 een "evaluatieverslag over de problematiek van het project-Transhennuyère voor de stad Péruwelz" opgemaakt. In dit verslag wordt geconcludeerd dat de pompingen "een daling van het grondwaterpeil zullen veroorzaken, die uiteindelijk zal worden gestabiliseerd door de natuurlijke bevoorrading". Verder wordt erin gesteld dat "de proefbemalingen in de boorputten van Péruwelz het (evenwel) niet mogelijk maken aan te tonen op welke manier de verlaging van het grondwaterpeil die door deze pompingen veroorzaakt wordt zich

in de grondwaterlaag zal doen gevoelen" en dat "in geen enkel van de modellen die uitgewerkt zijn door de Belgische Geologische Dienst of de Faculté polytechnique de Mons de huidige configuratie van de exploitatie van de grondwaterlaag wordt gesimuleerd. De omvang en de verdeling van de waterstanddaling zijn dus zeer slecht bekend". Het adviesbureau is echter van mening dat "de daling van het grondwaterpeil zeer weinig voelbaar zal zijn in het zuiden en het zuidoosten van het grondgebied van Péruwelz (omgeving van Péruwelz en van Bon-Secours), en ongeveer 5 meter zal bedragen in het centrum van Péruwelz. In het westen en het noordwesten, waar zich de plaatsen bevinden waar opgepompt wordt, zal de daling groter zijn en meer dan 10 meter rond de waterwinningen bedragen".

Het adviesbureau ziet twee soorten van gevolgen :

- de waarschijnlijke gevolgen, namelijk, "naargelang van de omvang van de daling van het grondwaterpeil", het droogvallen of de vermindering van het debiet van bepaalde bronnen, de opdroging of de vermindering van de oppervlakte van vijvers en "natte gebieden", het droogvallen van de ondiepe putten van particulieren;
- de mogelijke gevolgen, namelijk de inklinking van de bodem, eventuele natuurlijke verzakkingen van de bodem, de wijziging van de chemische evenwichten in de grondwaterlaag en gevaar voor verontreiniging.

Het adviesbureau doet derhalve de aanbeveling om vóór de uitvoering van het project een programma ter vrijwaring van de waterhuishouding van de stad Péruwelz en ter bescherming tegen eventuele schade door het project-Transhennuyère op te zetten, dat het volgende omvat :

- een inventaris van de waterhuishouding, van de gebieden die gevoelig zijn voor de daling van het grondwaterpeil en van die waar de daling geen nadelige gevolgen zou hebben;
- het opzetten van een programma en van een systeem van toezicht op de gevolgen van het oppompen;
- het uitwerken van een model voor het beheer van de waterstand;
- een programma van maatregelen voor bescherming en herstel.

Een verhandeling over de weerslag van het project-Transhennuyère "op het ecosysteem van de stad Péruwelz en van de aangrenzende gemeenten" was op 12 februari 1996 opgemaakt door André-Michel PRIVE, gemeenteraadslid van Péruwelz en oud-directeur-generaal van het bestuur Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu van het Ministerie van het Waals Gewest. In deze verhandeling wordt geconcludeerd dat "het oppompen dat in het kader van het project gepland is (...) een zeer groot risico op schade aan het ecosysteem van Péruwelz inhoudt, dat de toekomst en de ontwikkelingsmogelijkheden van de stad in het gedrang zal brengen" en dat een milieu-effectonderzoek nodig is "omdat, wegens het belang van het project en de nabijheid van de Franse grens, de weerslag van het project op het leefmilieu op Frans grondgebied zeer waarschijnlijk is".

Een hydrogeologische studie, zoals die welke de gemachtigde ambtenaar in zijn brief van 23 juli 1996 gewenst had, wordt op 13 maart 1996 door het Waals Gewest bij de Faculté polytechnique de Mons besteld. De opdracht die aan de faculteit wordt toevertrouwd bestaat erin "de invloed van de in het kader van het project-Transhennuyère geplande grondwaterwinningen op de waterstand van de carboonkalksteen van de streek van Péruwelz te onderzoeken". De faculteit wordt er meer bepaald mee belast "de invloed van de waterwinningen op het evenwicht in de waterstand in de streek van Péruwelz te evalueren en de overheid in te lichten over de gevolgen ervan, inzonderheid voor de lokale bronnen en natte gebieden".

De stad Péruwelz wordt bij deze studie betrokken. Uit de notulen van de vergaderingen van het begeleidingscomité dat opgericht is bij een overeenkomst tussen het Gewest en de faculteit blijkt dat de stad geconvoceerd is en aan de vergaderingen heeft deelgenomen. De faculteit dient haar verslag in in september 1996. Het wordt op 25 september 1996 aan de gemachtigde ambtenaar en de stad Péruwelz bezorgd. In dit verslag wordt het algemeen en lokaal geologisch en hydrogeologisch kader bestudeerd en wordt de beschikbare watervoorraad in het gebied Péruwelz beschreven en in cijfers uitgedrukt. Er wordt in geconcludeerd dat "de vergelijking van de ramingen inzake de herbevoorrading ($18,3.106 \text{ m}^3/\text{jaar}$) en de waterwinningen ($3,5.106 \text{ m}^3/\text{jaar}$) duidelijk aantoon dat het hydrogeologisch bekken van Péruwelz niet ten volle wordt benut (...). Het project-Transhennuyère "kan dus kennelijk geen aanleiding geven tot overonttrekking van water in het gebied Péruwelz".

In het verslag worden eveneens de gevolgen van het pompen voor de daling van het grondwaterpeil onderzocht, die geschat wordt op 0,53 meter tot 5,1 meter op verschillende punten in de entiteit Péruwelz. Het bevat de conclusie dat

deze dalingen geen of slechts beperkte gevolgen zouden mogen hebben voor de mogelijkheid om water uit die laag op te pompen en om in het gebied artesisch water te vinden, en dat "het ontstaan van geotechnische verstoringen van het type "natuurlijke put" daar dus kennelijk onwaarschijnlijk is".

Op 1 oktober 1996 geeft de gemachtigde ambtenaar de bestreden vergunning af, die als volgt opgemaakt is :

" Gezien de aanvraag die de heer Marc DECONINCK, beheerder van de ERPE, via de SWDE op 22-02-1996 ingediend heeft en die ontvangen is op 23-02-1996, betreffende een goed gelegen te Péruwelz (Wasmès-Audemetz-Briffoeil), sectie A, nr. 167k, en te Antoing (Maubray), sectie B, nr. 76a, en die ertoe strekt boorwerken te laten uitvoeren;

Gelet op artikel 45 van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium;

Gelet op artikel 198 van het voormelde Wetboek, waarbij de publiekrechtelijke personen worden bepaald waarvoor de bouw- en verkavelingsvergunningen worden uitgereikt door de gemachtigde van de Executieve;

Gelet op artikel 196 van het voornoemde Wetboek, waarbij de bevoegdheden van de Executieve inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw worden gedelegeerd en de gemachtigden van de Executieve worden aangewezen;

Gelet op het advies van 20-08-1996 van het college van burgemeester en schepenen van Péruwelz, dat voor het voorgelegde dossier ongunstig is, en de overwegingen ervan;

Gelet op het advies van 05-09-1996 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Antoing, dat gunstig is voor de aanvraag;

Aangezien een gewestplan bestaat voor het grondgebied waar het goed gelegen is;

Aangezien het project gelegen is in een landbouwgebied op het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz, dat op 24-07-1981 bij KB goedgekeurd is;

Gelet op het advies van 06-09-1996 van de buitendiensten van het directoraat-generaal Landbouw en de overwegingen ervan;

Gelet op het voorafgaand milieu-effectrapport betreffende het project en op de bijkomende gegevens die erin opgenomen zijn;

Gelet, ten opzichte daarvan, op het advies en de overwegingen (van 25-09-1996) van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu, die gunstig zijn voor de uitvoering van het project;

Overwegende dat uit wat voorafgaat niet blijkt dat het project een negatieve weerslag heeft op het leefmilieu die van die aard is dat niet op de aanvraag kan worden ingegaan of die in strijd is met de goede plaatselijke aanleg, die overigens zichtbaar niet aangetast is";

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat de gemeente Bernissart en de Communauté des communes du Pays de Condé er belang bij hebben de nietigverklaring van de bestreden handeling te vragen, om reden dat "de omstreden vergunning alleen betrekking heeft op proefbemalingen die de waterlaag in de streek geenszins ernstig kunnen aantasten";

Overwegende dat de bestreden vergunning betrekking heeft op boorinstallaties die van die aard zijn dat ze worden gebruikt om zowel proefbemalingen als definitieve exploitatiebemalingen uit te voeren in de grondwaterlaag van Péruwelz-Seneffe ter uitvoering van het algemeen project-Transhennuyère, welke laag zich uitstrekt tot Bernissart en tot in het noorden van Frankrijk; dat het oppompen gevolgen kan hebben in die streken; dat de tweede en de derde verzoekende partij een belang hebben bij het beroep;

Overwegende dat de verzoekende partijen een eerste middel ontleen aan schending van de artikelen 1.2, 2, 4 en 7 van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, van de artikelen 1.1, 1.4, 1.7, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 15 en 16 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling op het leefmilieu in het Waalse Gewest, van de artikelen 3, 7, 8, 9, 37 en 39 en de bijlagen 1 en 2 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 tot uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, aan kennelijke dwaling in de beoordeling en aan tegenstrijdigheid in de motieven;

dat ze in een eerste onderdeel betogen dat de overheid een milieu-effectonderzoek moest voorschrijven voor het geheel van het project-Transhennuyère; dat ze uiteenzetten dat, in zoverre de milieu-effectbeoordeling waarin artikel 3 van richtlijn 85/337/EEG voorziet betrekking heeft op het "project", "de beoordeling alomvattend moet zijn, in die zin dat er rekening dient te worden gehouden met de totaliteit van het project in het geheel van het leefmilieu"; dat ze opmerken dat het project-Transhennuyère bedoeld wordt in bijlage II, punten 2.b., derde streepje (diepboringen voor watervoorziening), 10.e., (werken inzake kanalisering en regulering van waterwegen) en 10.i. (aanleg van waterleidingen over lange afstand) van richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985, waarvan artikel 4.2. bepaalt dat projecten van de in bijlage II genoemde categorieën worden onderworpen aan een beoordeling indien de Lid-Staten van oordeel zijn dat hun kenmerken zulks noodzakelijk maken; dat volgens de verzoekende partijen de artikelen 4, tweede lid, en 10, § 4, van het decreet van 11 september 1985 de bevoegde overheid verplichten, wanneer zij van oordeel

is dat een project een aanzienlijke weerslag op het leefmilieu kan hebben, een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren, en dat in casu een dergelijk onderzoek moest worden uitgevoerd omdat de bevoegde overheid zich anders schuldig maakte aan kennelijke dwaling in de beoordeling of machtsafwending; dat ze erop wijzen dat de Minister van Leefmilieu zich ertoe verbonden had een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren;

dat ze in een tweede onderdeel betogen dat het voorafgaand milieu-effectrapport leemten vertoont en dat om die reden de gemachtigde ambtenaar een meer gedetailleerd rapport heeft gevraagd;

dat ze in een derde onderdeel van oordeel zijn dat doordat het project-Transhennuyère aanzienlijke effecten kan hebben op het milieu in een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap in de zin van artikel 7 van richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985, alsmede op naburige territoriale entiteiten in de zin van artikel 8 van het besluit van 31 oktober 1991, het milieu-effectrapport hen moest worden toegezonden; dat ze in dit verband de schending aanvoeren van artikel 39 van het besluit van 31 oktober 1991, dat betrekking heeft op de verplichting om het dossier van het voorafgaand milieu-effectonderzoek onder dezelfde voorwaarden toe te zenden aan de belanghebbende naburige Staat en entiteiten; dat ze betogen dat de gemachtigde ambtenaar, door de documenten betreffende de beoordeling aan de belanghebbende naburige Lid-Staat en entiteiten niet over te zenden, hen, alsmede de onderdanen ervan, verhinderd heeft "met kennis van zaken hun adviezen en opmerkingen over te zenden", met schending van artikel 15 van het decreet van 11 september 1985, dat de bevoegde overheid verplicht een openbaar onderzoek te verrichten in het kader van een procedure in een milieu-effectonderzoek;

dat ze in een vierde onderdeel tegen de bestreden handeling inbrengen dat ze gesteld is zonder dat vóór het milieu-effectonderzoek een procedure tot voorafgaande raadpleging van het publiek ingesteld is;

Overwegende dat de verzoekende partijen in de laatste memorie, in verband met het eerste onderdeel, betogen dat "de stilzwijgende vrijstelling van de bevoegde overheid om een beslissing te treffen niet overeen te brengen is met het bepaalde in artikel 4.2. van richtlijn 85/337/EEG, aangezien dit artikel het mogelijk zou maken dat voor projecten die luidens artikel 10, § 4, (van het decreet van 11 september 1985) aanzienlijke gevolgen kunnen hebben (met andere woorden projecten bedoeld bij artikel 2.1. van richtlijn 85/337/EEG), geen concreet onderzoek naar de gevolgen ervan wordt uitgevoerd indien de overheid geen uitspraak doet binnen 30 dagen"; dat ze van oordeel zijn dat aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen de volgende prejudiciële vraag dient te worden gesteld :

" Moeten de artikelen 2.1. en 4.2. van richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, alsmede het vroegere artikel 130 R van het verdrag - thans artikel 174 van het verdrag - in die zin worden uitgelegd dat ze een Lid-Staat niet toestaan, in een wetgeving waarin gewerkt wordt met een techniek van relatieve drempels (te weten drempels waarboven de betrokken projecten onderworpen worden aan een milieu-effectonderzoek en waaronder de overheid geval per geval dient te bepalen of de weerslagen van de betrokken projecten aanzienlijk kunnen zijn, in welk geval ze een milieu-effectonderzoek dient voor te schrijven), bepalingen uit te vaardigen waarbij de overheid die onder de opgelegde drempels de weerslagen van het project op het leefmilieu dient te beoordelen, als een termijn van 30 dagen te rekenen van de ontvangst van de aanvraag verstreken is, geacht wordt voor het project vrijstelling te verlenen van de verplichting om een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren?";

Overwegende, ten aanzien van het eerste onderdeel, dat noch volgens richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985, noch volgens het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, noch volgens het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991 tot uitvoering van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest de werken die samen voorzien in de uitvoering van het project-Transhennuyère behoren tot die werken waarvoor een milieu-effectonderzoek moet worden verricht; dat dit des te meer het geval is voor de werken van een beperkte omvang waarvoor bij de bestreden handeling een vergunning uitgereikt is;

Overwegende dat deze werken weliswaar behoren tot die waarvoor het milieu-effectonderzoek kan worden uitgevoerd "indien de Lid-Staten van oordeel zijn dat hun kenmerken zulks vereisen" (volgens de bewoordingen van de richtlijn) of wanneer de overheid "van mening is dat de weerslagen belangrijk zouden kunnen zijn" (volgens die van het decreet), maar dat de overheid beschikt over een ruime discretionaire bevoegdheid om te oordelen of het opportuun is ertoe over te gaan; dat de overheid, op grond van de gedetailleerde technische inlichtingen die in haar bezit waren, inzonderheid het verslag opgesteld door de Faculté polytechnique de Mons, gerechtigd was geen milieu-effectonderzoek te vragen zonder een kennelijke dwaling in de beoordeling te begaan; dat ze te dien einde er niet toe gehouden was een uitdrukkelijke beslissing te treffen om geen milieu-effectonderzoek voor te schrijven; dat doordat het niet uitvoeren van het onderzoek in dit geval de regel is, een uitdrukkelijke beslissing alleen vereist is om van die regel af te wijken en een dergelijk onderzoek voor te schrijven; dat de omstandigheid dat aan de overheid een termijn wordt opgelegd om eventueel de beslissing te treffen om een milieu-effectonderzoek voor te schrijven daaraan niets verandert;

Overwegende dat een vraag slechts een prejudicieel karakter heeft in het kader van artikel 234 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap indien ze een weerslag heeft op de afloop van het geschil; dat in casu de redenering van de verzoekende partijen steunt op de vooronderstelling dat de werken waarvoor bij de bestreden vergunning toestemming is verleend een aanzienlijke weerslag kunnen hebben op het leefmilieu; dat uit het onderzoek van het onderhavige middel blijkt dat de overheid gegronde redenen had om ervan uit te gaan dat dit in casu niet het geval was; dat gesteld dat artikel 10, § 3, van het decreet niet bepaalt dat bij ontstentenis van een beslissing de overheid geacht wordt voor het project geen evaluatieprocedure voor te schrijven, dan nog dit artikel geen schending van de richtlijn tot gevolg kan hebben, aangezien deze alleen betrekking heeft op projecten die aanzienlijke gevolgen voor het leefmilieu kunnen hebben; dat het eerste onderdeel van het middel niet gegrond is;

Overwegende, ten aanzien van het tweede onderdeel, dat het voorafgaand milieu-effectrapport dat bij het dossier van de vergunningsaanvraag gevoegd was zeer beknopt was, maar dat deze omstandigheid de gemachtigde ambtenaar ertoe aangezet heeft uitvoeriger inlichtingen te vragen, die bij het dossier gevoegd zijn; dat artikel 10, § 1, van het decreet van 11 september 1985 de bevoegde overheden uitdrukkelijk toestaat de gevolgen van een project voor het leefmilieu te beoordelen en hierbij rekening te houden met het voorafgaand milieu-effectrapport "en elk ander gegeven dat ze nuttig acht"; dat paragraaf 3 van hetzelfde artikel hen uitdrukkelijk toestaat aanvullende inlichtingen te vragen aan de vergunningsaanvrager; dat de ontoereikendheid van het rapport geen afbreuk kan doen aan de geldigheid van de bestreden handeling doordat ze verholpen is door het verschaffen van andere inlichtingen; dat het tweede onderdeel van het middel niet gegrond is;

Overwegende, ten aanzien van het derde onderdeel, dat de verplichting om de naburige Lid-Staten of openbare overheden in te lichten (artikel 7 van de richtlijn en artikel 39 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991) slechts geldt voor de gevallen waarin de overheid van oordeel is dat het project aanzienlijke gevolgen kan hebben op het grondgebied van deze overheden; dat de verwerende partij, wegens de informatie waarover zij beschikte, gerechtigd was te oordelen, zonder daarbij een kennelijke dwaling bij haar beoordeling te begaan, dat het project geen zodanige aanzienlijke gevolgen kon hebben; dat het derde onderdeel van het middel niet gegrond is;

Overwegende, ten aanzien van het vierde onderdeel, dat de verplichting om een openbare raadpleging te houden voorafgaat aan het milieu-effectonderzoek en slechts geldt wanneer een dergelijk onderzoek vereist is; dat het vierde onderdeel van het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een tweede middel ontlenen aan schending van artikel 23 van de Grondwet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van de artikelen 2 en 6 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waalse Gewest, van het beginsel van behoorlijk bestuur en van artikel 45 van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium; dat ze tegen de bestreden handeling inbrengen dat erin niet ingegaan wordt op de bezwaren van het college van burgemeester en schepenen van Péruwelz en dat ze niet gemotiveerd is ten aanzien van de doelstellingen van het decreet van 11 september 1985, maar daarentegen een motivering bevat die dient als stoplap; dat ze de gemachtigde ambtenaar eveneens het verwijt maken dat hij de aanvullende gegevens die hem door de vergunningsaanvrager waren medegedeeld niet ter kennis heeft gebracht van het college van burgemeester en schepenen van Péruwelz, wat het college derhalve belet heeft een advies uit te brengen op basis van uitvoerige gegevens;

Overwegende dat in de aanhef van de bestreden handeling verwezen wordt naar het advies van het college van burgemeester en schepenen van Péruwelz, met de bewoordingen "dat voor het voorgelegde dossier ongunstig is, en de overwegingen ervan", naar het advies van het college van burgemeester en schepenen van Antoing, dat gunstig was voor de aanvraag, naar voorafgaand milieu-effectrapport betreffende het project en (...) de bijkomende gegevens die erin opgenomen zijn", en "ten opzichte daarvan, (naar) het advies en de overwegingen (van 25-09-1996) van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu, die gunstig zijn voor de uitvoering van het project"; dat erin geconcludeerd wordt dat "uit wat voorafgaat niet blijkt dat het project een negatieve weerslag heeft op het leefmilieu die van die aard is dat niet op de aanvraag kan worden ingegaan of die in strijd is met de goede plaatselijke aanleg, die overigens zichtbaar niet aangetast is";

Overwegende dat de stad Péruwelz de enige is die tijdens de procedure een ongunstig advies heeft gegeven; dat het ging om een advies betreffende het geheel van het project-Transhennuyère; dat de bezwaren die ze gemaakt heeft betrekking hadden op de risico's van dit project voor de waterbronnen

van de streek, alsook op de opportuniteit van het project; dat in de studie van de Faculté polytechnique de Mons geconcludeerd wordt dat het project-Transhennuyère slechts een beperkte weerslag heeft op het leefmilieu; dat deze studie, waarvan de stad Péruwelz op de hoogte gehouden is, op een adequate wijze inhaakt op haar vrees; dat in de motivering naar deze studie mag worden verwezen; dat het stellig betreurenswaardig is dat de aanhef naar de bestreden handeling geen preciezere verwijzing naar de betrokken studie bevat dan de bewoordingen "bijkomende gegevens" die in het milieu-effectrapport opgenomen zijn; dat de stad Péruwelz het document waarnaar wordt verwezen evenwel niet verkeerd heeft ingeschat; dat ze behoorlijk in kennis gesteld is van de gegevens waarop de overheid gesteund heeft en haar standpunt in dit verband heeft kunnen mededelen, door haar deelneming aan het begeleidingscomité;

Overwegende dat "het advies en de overwegingen (van 25-09-1996) van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu" waarnaar in de aanhef van de bestreden handeling verwezen wordt niet ter kennis is gebracht van de stad Péruwelz; dat dit advies evenwel veel beknopter is dan de studie van de Faculté polytechnique en er in ruime mate door geïnspireerd is; dat de motivering van de bestreden handeling, in zoverre ze ernaar verwijst, overbodig lijkt, zodat de eventuele onregelmatigheid ervan geen afbreuk kan doen aan de bestreden handeling; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel ontleen aan schending van de artikelen 1, 12 en 13 van het decreet van 16 juli 1985 betreffende natuurparken, van artikel 1, 2°, van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 5 november 1987 houdende uitvoering van artikel 13, § 1, 4°, van het voormelde decreet van 16 juli 1985 en van het besluit van de Waalse Regering van 13 juni 1996 houdende goedkeuring van de oprichting van het "Parc naturel des Plaines de l'Escaut" (Natuurpark van de Scheldevlakten); dat ze de steller van de bestreden handeling verwijten dat hij het advies van het beheerscomité van het Natuurpark van de Scheldevlakten niet heeft ingewonnen;

Overwegende dat de oprichting van het Natuurpark van de Scheldevlakten goedgekeurd is bij een besluit van de Waalse Regering van 13 juni 1996, dat bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 7 augustus 1996; dat op 1 oktober 1996, de dag waarop de bestreden handeling gesteld is, het beheerscomité van het natuurpark nog niet was samengesteld, doordat de procedure inzake de benoeming op voordracht pas kon worden gestart na de inwerkingtreding van het besluit van 13 juni, en nog niet was afgelopen; dat de gemachtigde ambtenaar

niet kan worden verweten dat hij een commissie die nog niet operationeel was, niet heeft geraadpleegd; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 19.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partijen, ten belope van 4.750 frank elk.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op dertien september tweeduizend en één door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEROY,	kamervoorzitter,
	QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.